

Mišljenje Europskog odbora regija – Poticanje rasta i kohezije u graničnim regijama EU-a

(2018/C 387/04)

Izvjestitelj/ica: János Ádám KARÁCSONY (HU/EPP), predstavnik Seoskog vijeća Tahitótfalua**Referentni dokument:** Komunikacija Komisije Vijeću i Europskom parlamentu – Poticanje rasta i kohezije u graničnim regijama EU-a

COM(2017) 534 final

PREPORUKE O POLITIKAMA

EUROPSKI ODBOR REGIJA

Opće napomene

1. pozdravlja Komunikaciju „Poticanje rasta i kohezije u graničnim regijama EU-a”, koju je predstavila Europska komisija. Odbor sa zadovoljstvom uviđa da su različite službe Komisije u okviru glavnih uprava učinkovito zajednički surađivale kako bi ovaj dokument odražavao međusektorsku prirodu suradnje u graničnim regijama EU-a. Odbor također podupire uspostavu „središnje točke za prekograničnu suradnju” radi jamčenja provedbe mjera, no izražava zabrinutost zbog toga što bi u toj središnjoj točki moglo nedostajati osoblja s obzirom na velik broj zadataka predviđenih u Komunikaciji;
2. osobito je zadovoljan pripremnim postupkom koji je doveo do te komunikacije, a koji je primjeren u pogledu učinkovite participativne suradnje na više razina. Komisija je u okviru takozvane inicijative o pregledu prekogranične situacije djelovala kao poticajno središte koje je dionicima omogućilo razmjenu ideja i praksi. Štoviše, izradom brojnih popisa, dokumenata o stajalištu i studija tvorci politika mogu se osloniti na bogatstvo dokaza o preprekama suradnji u prekograničnim regijama;
3. ističe činjenicu da je potrebno riješiti pitanje pravnih, administrativnih, fizičkih i kulturnih prepreka radi jačanja suradnje duž pograničnih regija EU-a. U tom pogledu, financijska potpora za europsku teritorijalnu suradnju (ETS) i dalje je od ključne važnosti;
4. smatra da je u sljedećem višegodišnjem financijskom okviru potrebno znatno povećati financijsku potporu EU-a za inicijative za europsku teritorijalnu suradnju (ETS) te smatra neprihvatljivim da se u postojećem prijedlogu nasuprot tome smanjuje količina sredstava. Odbor uviđa da se proračun EU-a suočava s velikim pritiscima zbog odluke Ujedinjene Kraljevine o napuštanju EU-a te još uvijek visoke razine javnog duga u državama članicama EU-a. Međutim, podržavanje inicijativa ETS-a pruža iznimno visoku europsku dodanu vrijednost u pogledu poticanja gospodarskog rasta i kohezije te izgradnje boljeg EU-a za njegove građane;
5. ističe da pogodnosti ETS-a nisu samo projekti kao takvi nego i činjenica da različita regionalna i lokalna tijela, uključujući i javna tijela surađuju u okviru zajedničkih programa i projekata;
6. poziva države članice da osiguraju da se što veći broj prekograničnih savjetovanja s građanima organizira radi obnove Europe i veze između građana i europskog projekta te stvaranja europskog javnog prostora utvrđivanjem pitanja na koja građani žele da EU odgovori;
7. primjećuje da suradnja u pograničnim regijama EU-a uključuje unutarnje i vanjske granice te kopnene i morske granice s fiksnom morskom vezom ili bez nje. U slučaju morskih granica, trebalo bi ukloniti ograničenje od 150 km kojim se smanjuju mogućnosti za sudjelovanje otočnih regija. Poboľšana suradnja i uklanjanje prepreka ne smiju biti ograničeni na države članice EU-a, nego trebaju uključivati i susjedne zemlje i regije, posebno kad su u tu suradnju uključene najudaljenije regije EU-a;

Napomene o deset prijedloga Komisije istaknutih u Komunikaciji*Produbljivanje suradnje i razmjena*

8. pozdravlja osnivanje internetske profesionalne mreže na razini EU-a (Futurium) i otvoreni poziv za pilot-projekte o načinu premošćivanja pravnih i administrativnih prepreka. Važno je da Komisija nastavi osiguravati povoljne okolnosti za zamah i koordinaciju radi poboljšanja suradnje i razmjena;

9. ističe važnost utvrđivanja teritorijalnih strategija za usmjeravanje ulaganja na integriran i koordiniran način. Pojam „integriran” znači da sve razine vlasti, od lokalne do europske, zajedno surađuju na postizanju ciljeva dotičnog područja. Pojam „koordiniran” znači da različiti izvori financiranja pridonose istim dogovorenim teritorijalnim ciljevima tako da ih dopunjuju;

10. naglašava ulogu makroregionalnih strategija koje su „uobičajeni instrument lokalnog karaktera i u skladu s pristupom ‚odozdo prema gore’ za djelotvornije korištenje zajedničkih potencijala makroregija boljom provedbom i koordiniranjem političkih odgovora” i skreće pozornost na mišljenje OR-a o tom pitanju ⁽¹⁾;

11. ističe, u tom pogledu, važnost programa prekogranične, transnacionalne te međuregionalne suradnje čija europska dodana vrijednost nadilazi pitanje financiranja jer okupljaju ljude oko zajedničkih projekata pomoću kojih se grade dugotrajna partnerstva, povjerenje i uzajamno korisne suradničke strukture;

12. prima na znanje Prijedlog uredbe o novim prekograničnim programima i upućuje na to da unutarnje granice EU-a uključuju i morske granice, koje prema njegovu mišljenju, kao i u trenutačnom programskom razdoblju, treba smatrati jednakovrijednima kopnenim granicama. U suprotnom bi se ugrozila suradnja među pograničnim regijama unutar EU-a koje dijele morsku granicu, kao i lokalne mogućnosti prilagodbe koje nude ti programi u svrhu prekogranične suradnje;

13. naglašava važnost i korisnost programa Interact, Interreg Europe i ESPON za jačanje suradnje u Europi i poboljšanje provedbe kohezijske politike; s obzirom na postojeće prijedloge OR ističe da je nastavak programa Interreg Europe i Urbact od ključne važnosti za međuregionalnu suradnju te potiče Europsku komisiju, Europski parlament i Vijeće da se budućnost programa Interreg Europe i Urbact ne samo razjasni već i zajamči;

14. zagovara pozivanje i poticanje lokalnih i regionalnih tijela Ujedinjene Kraljevine na nastavak sudjelovanja u programima ETS-a i projektima teritorijalne suradnje u sljedećem programskom razdoblju. Treba osigurati pristup makroregionalnim i pomorskim strategijama te EGTS-ovima;

15. ističe da nacionalni uredi za statistiku u mnogim slučajevima nisu zaduženi za vođenje statistike o prekograničnoj mobilnosti, kao što su podaci o pograničnim radnicima u EU-u. Budući da o takvim činjenicama nema saznanja i statističkih podataka, Odbor smatra da bi Komisija ili druge institucije (npr. Eurostat) trebale preuzeti veću ulogu u prikupljanju i obradi odgovarajućih podataka;

Poboljšanje zakonodavnog postupka

16. uviđa da nije ni realistično ni poželjno očekivati potpuno usklađivanje i konvergenciju pravila i zakonodavstva. Stoga je još važnije razumjeti utjecaj prava i pravila na europskoj i nacionalnoj razini u graničnim regijama EU-a. Odbor je dugo tvrdio da bi Europska komisija trebala provesti procjene teritorijalnog učinka (TIA) značajnog zakonodavstva EU-a koje bi moglo imati teritorijalni učinak. Stoga OR pozdravlja nastojanja Komisije da uvede „prekograničnu provjeru” zakonodavstva EU-a radi utvrđivanja mogućeg prekograničnog učinka tog zakonodavstva u ranoj fazi zakonodavnog postupka i podupire države članice EU-a u primjeni metodologija za procjenu teritorijalnog učinka na nacionalnoj razini; To se čini još hitnijim jer promjene u važnim nacionalnim područjima politika – zaštiti okoliša, potrošača i zaposlenika – stvaraju prepreke uzajamnom pristupu tržištu gospodarskih subjekata koji posluju preko granica i onemogućavaju potpuno iskorištavanje sloboda na jedinstvenom tržištu;

⁽¹⁾ Provedba makroregionalnih strategija, izvjestitelj Raffaele Cattaneo (IT/EPP), COTER-VI/029.

17. ističe da bi suzakonodavci, Europski parlament i Vijeće, trebali biti svjesniji prekograničnog učinka novog zakonodavstva. U tom pogledu, u svojim bi pregovorima o zakonodavnim prijedlozima sustavno trebali razmatrati teritorijalni učinak;

18. podržava prijedlog za osnivanje stalne međuskupine za teritorijalni razvoj u Europskom parlamentu i spremna joj je pružiti svoju podršku;

19. smatra da bi između država članica trebala postojati bolja koordinacija u prenošenju prava EU-a u nacionalno pravo kako se ne bi stvarale nove prepreke i stoga dodatno opterećivalo prekograničnu i transnacionalnu suradnju te kako se potencijalno ne bi stvarale prepreke na unutarnjem tržištu. Odbor predlaže da Europska komisija preuzme ulogu koordinacijske točke radi jamčenja usklađene i najučinkovitije provedbe zakonodavstva EU-a;

Jačanje prekogranične javne uprave

20. ističe važnost interoperabilnosti javnih službi za prekograničnu suradnju;

21. ističe, u tom pogledu, napore na području digitalnih javnih uprava. Međutim, OR ustraje u tome da je potrebno osigurati interoperabilnost preko granica. OR također podupire veću razmjenu državnih službenika među javnim vlastima različitih država članica kako bi se razvilo razumijevanje administrativnih kultura u drugim zemljama. Komisija bi trebala biti odvažna u pružanju svoje potpore u tom području. Mogla bi se povesti za primjerom svog programa TAIEX REGIO PEER 2 PEER koji djeluje u okviru kohezijske politike te okuplja stručnjake na području provedbe iz jedne države kako bi podržali provedbeni postupak u drugoj; U pograničnim regijama prekogranični projekti „od građana za građane” u tom su se pogledu pokazali učinkovitima u olakšavanju takve suradnje i razmjene između lokalnih i regionalnih vlasti;

Pružanje pouzdanih i razumljivih informacija i pomoći

22. smatra da jedinstveni digitalni pristupnik ima potencijal za znatno poboljšanje prekogranične suradnje. Odbor predlaže da Komisija aktivno promiče novi pristupnik i alat SOLVIT u graničnim regijama organiziranjem ciljanih javnih tečajeva osposobljavanja;

23. skreće pozornost na mišljenje OR-a o programu Erasmus za lokalne i regionalne predstavnike, u kojem se poziva na „uspostavljanje programa obuke i razmjene dobrih praksi namijenjenih lokalnim i regionalnim izabranim predstavnicima”;

24. ističe da je jednako važno da se građani i poduzeća mogu osloniti na fizičku prisutnost službi za podršku, a ne samo na podršku u elektroničkom obliku. U tom pogledu, važno je da regionalne i lokalne službe za podršku poput agencija za zapošljavanje i struktura poslovne potpore raspolažu kapacitetom i stručnošću za savjetovanje građana i poduzeća o prekograničnim pitanjima;

Podupiranje prekograničnog zapošljavanja

25. razumije teškoće s kojima se Komisija suočava u područjima politika u kojima EU ima samo pomoćne nadležnosti, ili ih dijeli, primjerice u području politike zapošljavanja ili zdravlja. Međutim, Komisija bi trebala biti poduzetna u utvrđivanju nekompatibilnih nacionalnih politika i predlagati rješenja kojima bi se omogućila njihova kompatibilnost;

26. ističe mogućnosti koje programi kohezijske politike nude za izgradnju i jačanje prekogranične mobilnosti radnika;

27. smatra da postojeći mehanizmi nisu dovoljno dobri. Posebice je potrebno ojačati uzajamno priznavanje certifikata, diploma i strukovne izobrazbe. Komisija bi trebala biti odvažnija kada je riječ o iznošenju praktičnih prijedloga na tom području;

28. pozdravlja prijedlog Komisije za uspostavljanje Europskog nadzornog tijela za rad, kao dio europskog stupa socijalnih prava⁽²⁾. Rad te agencije uključivao bi olakšavanje pristupa pojedina i poslodavaca informacijama o svojim pravima i obvezama, potporu suradnji među državama EU-a u prekograničnoj provedbi relevantnog zakona Unije te posredovanje i olakšavanje pronalaženja rješenja u slučaju prekograničnih sporova ili poremećaja tržišta rada. OR poziva Komisiju da posebnu pažnju posveti pograničnim radnicima jer se oni u svojim svakodnevnim životima suočavaju s najvećim preprekama;

⁽²⁾ <http://ec.europa.eu/social/main.jsp?catId=1226&langId=hr>

Promicanje višejezičnosti uz granice

29. ističe činjenicu da su jezične prepreke i dalje značajna prepreka prekograničnoj suradnji, osobito u graničnim područjima u kojima ne postoji duga tradicija suradnje. Unatoč tome što je politika obrazovanja u nacionalnoj nadležnosti, EU može imati znatan utjecaj s pomoću programa europske teritorijalne suradnje. Stoga je osobito važno pružiti dovoljno fleksibilnosti u izradi prekograničnih programa u ciljem financiranja obrazovnih, kulturnih i drugih aktivnosti koje okupljaju građane u graničnim regijama. Odbor izražava žaljenje zbog toga što to nažalost, nije uvijek slučaj zbog ciljeva koji se temelje na tematskoj koncentraciji i usmjerenosti na gospodarski rast i inovacije, čime se podcjenjuje utjecaj koji suradnja u koju su uključeni građani može imati na ostvarenje europskog projekta; OR ustraje u tome da se provedbenim vlastima programa ETS-a mora dati sloboda da same odlučuju o svojim investicijskim prioritetima prema vlastitim regionalnim strategijama razvoja, te da ih se ne smije ograničavati tematskom koncentracijom koja se možda ne uklapa u određeni prekogranični kontekst;

30. naglašava posebnu važnost dvojezičnosti u pograničnim regijama. Jačanjem napora za promicanje uzajamnog poznavanja susjednog jezika olakšava se suradnja u svim područjima;

31. ističe važnu ulogu projekata „od građana za građane” i manjih projekata u okviru programa prekogranične suradnje. U svojem mišljenju o ovoj temi ⁽³⁾ OR poziva da „projekti „od građana za građane” i manji projekti budu sadržani u propisima kojima se uređuju potpore EU-a za prekograničnu suradnju kao legitiman instrument u programima prekogranične suradnje”; Kako bi projekti bili bliski građanima, od ključne je važnosti da su lokalno dostupni i što je više moguće jednostavni;

Olakšavanje prekogranične pristupačnosti

32. skreće pozornost na mišljenje OR-a „Nedostatak prometnih veza u pograničnim područjima” ⁽⁴⁾ s obzirom na to da u mnogim graničnim regijama i dalje postoji nedostatak usluga prijevoza ili su one nedostatne ili niske kvalitete zbog raznorodnih prioriteta i/ili infrastrukturnih standarda, proračunskih ograničenja ili različitih pravnih, postupovnih ili organizacijskih pristupa;

33. poziva Komisiju na poduzimanje popratnih mjera na temelju studije o nedostajućim prometnim vezama i pružanje dodatnih financijskih sredstva za utvrđene nedostajuće veze, što bi omogućilo učinkovitiju prekograničnu suradnju, uključujući u pomorskim regijama s lučkim i logističkim područjima;

34. pozdravlja nedavna postignuća na području telekomunikacija, kojima su se smanjile naknade za roaming u brojnim situacijama. OR, međutim, zahtijeva da se u cilju olakšavanja prekograničnih razmjena i pristupačnosti, odlazni pozivi susjednim prekograničnim regijama naplaćuju po domaćim tarifama, a ne po međunarodnim tarifama, što je, nažalost, trenutno slučaj;

35. za najudaljenije regije ključno je smanjenje nedostupnosti, s obzirom na to da je njihov položaj na vanjskoj granici EU-a dodatno otežan činjenicom da se radi o otocima i arhipelazima i njihovom izoliranosti;

Promicanje većeg objedinjavanja zdravstvenih ustanova

36. izražava žaljenje zbog toga što, unatoč direktivi o zdravstvenoj skrbi, i dalje postoje praktične teškoće u pružanju prekograničnih usluga zdravstvene skrbi. Predloženo kartiranje prekogranične suradnje u području zdravstva dobro je došlo, ali bi ga trebalo dopuniti prijedlozima rješenja jer među državama članicama postoje razlike u pokrivenosti (priznavanje i nadoknada) zdravstvenih usluga, uključujući i za pacijente koji posjeduju europsku karticu zdravstvenog osiguranja. Također izražava žaljenje zbog neodgovarajućih zakonskih mjera za prekogranični prijevoz pacijenata (primarni i sekundarni);

37. primjećuje da bi se poboljšanjima na području mobilnosti radne snage kao i onima na području administrativne interoperabilnosti značajno unaprijedile prekogranične zdravstvene usluge;

⁽³⁾ Projekti „od građana za građane” i manji projekti u sklopu programa prekogranične suradnje, izvjestitelj Pavel Branda (CZ/ECR), COTER-VI-023.

⁽⁴⁾ Nedostatak prometnih veza u pograničnim područjima, izvjestitelj Michiel Scheffer (NL/ALDE), COTER-VI-016.

Uzimanje u obzir pravnog i financijskog okvira prekogranične suradnje

38. naglašava korisnost alata Europska grupacija za teritorijalnu suradnju (EGTS) i drugih struktura teritorijalne suradnje poput radnih zajednica u provedbi ključnih prekograničnih projekata. Odbor zahtijeva od Komisije da zajamči da sve države članice donesu potrebne nacionalne odredbe kako je određeno u uredbi o EGTS-u i, po potrebi, pokrenu postupke zbog povrede prava. U nekim se slučajevima nacionalne odredbe EGTS-a i dalje razlikuju od jedne do druge države članice, i to zbog manjka interesa država članica za usvajanje ažuriranih odredbi ili zbog toga što se prethodno usvojene odredbe smatraju dovoljnim. To dovodi do poteškoća u svakodnevnom radu EGTS-ova kao i u uspostavljanju novih;

39. potiče Komisiju da zajamči prihvatljivost EGTS-ova kao subjekata za sve projekte koje financira EU jer je to jedna od glavnih svrha tog alata. Kao konkretnu mjeru, Komisija bi trebala aktivnije obavješćivati o mogućnosti korištenja EGTS-ova te u predstojećim zakonodavnim prijedlozima jasno navesti EGTS-ove kao pravne subjekte prihvatljive za sve projekte koje financira EU. Nadalje, OR insistira na suradnji nacionalnih homologacijskih tijela kako bi se omogućila neometana primjena EGTS-ova;

40. pozdravlja Komisijin Prijedlog uredbe Europskog parlamenta i Vijeća o mehanizmu za uklanjanje pravnih i administrativnih prepreka u prekograničnom kontekstu; to je pravni alat utemeljen na pristupu „odozdo prema gore” koji nadopunjuje EGTS-ove i kojim bi se mogli djelotvorno podupirati projekti prekogranične suradnje, omogućavanjem da lokalne i regionalne vlasti primijene pravila jedne države članice na državnom području druge uzduž njezinih granica, i to na prethodno određenom području i projektu te u utvrđenom vremenskom okviru. Uredba bi mogla dovesti do znatno učinkovitije prekogranične suradnje, osobito u pogledu prekograničnih ulaganja, istodobno omogućujući smanjenje administrativnog i financijskog opterećenja;

41. pozornost treba posvetiti dosljednosti zakonodavnih tekstova EU-a. U kontekstu ETS-a, nedosljednosti stvaraju poteškoće i dovode do nepotrebnog kašnjenja i u nekim slučajevima do potpunog odustajanja od projekata. Pri izmjeni ili izradi zakonodavstva potrebna je bolja koordinacija između glavnih uprava Komisije;

42. programe europske teritorijalne suradnje trebalo bi izuzeti iz odredbi o državnoj potpori jer zbog prekogranične prirode njihovih projekata i zbog toga što su projekti ETS-a od općeg interesa za Uniju ti programi pomažu u izgradnji jedinstvenog tržišta te ga ne narušavaju. OR razumije uvjerenje Komisije da potpuno izuzeće nije moguće jer bi to zahtijevalo izmjenu ugovora. Međutim, OR insistira na tome da su potrebna hitna pojednostavnjenja te potiče Komisiju da preispita svoj budući pristup državnoj potpori;

43. napominje da europska teritorijalna suradnja potpada pod zakonodavni okvir kohezijske politike EU-a. Međutim, programi europske teritorijalne suradnje podrazumijevaju dodatnu međunarodnu dimenziju koja dovodi do još jedne razine moguće složenosti. Štoviše, programi europske teritorijalne suradnje često su manjeg opsega, što znači da je administrativno opterećenje, razmjerno financijskoj potpori, veće u odnosu na glavne programe kohezijske politike. Potrebe za financiranjem i vrste projekata također se razlikuju u odnosu na te glavne programe. Međutim, u Uredbi o zajedničkim odredbama kohezijske politike i postojećoj posebnoj uredbi o europskoj teritorijalnoj suradnji u obzir se dovoljno ne uzimaju posebnosti europske teritorijalne suradnje;

44. traži da se teritorijalne posebnosti programa europske teritorijalne suradnje u većoj mjeri uzmu u obzir u sljedećem programskom razdoblju, posebno u slučaju najudaljenijih regija, s obzirom na njihov poseban položaj. OR stoga poziva Komisiju da u zakonodavne prijedloge za novo programsko razdoblje uključi niz konkretnih prijedloga koji se nalaze na kraju ovog dokumenta;

Prikupljanje podataka o prekograničnoj interakciji radi informiranog odlučivanja

45. ističe činjenicu da su za uklanjanje prekograničnih prepreka potrebne relevantne teritorijalne informacije i podaci. Nažalost, u prekograničnoj suradnji nema dostupnih podataka i postoje problemi u pogledu usporedivosti postojećih podataka zbog različitih metodologija prikupljanja podataka i primjene različitog zakonodavstva;

46. pozdravlja napore koji su uloženi kako bi se ojačala suradnja među statističkim uredima i sa zanimanjem očekuje rezultate nadolazećeg istraživanja Europske promatračke mreže za teritorijalni razvoj i koheziju (ESPON) o ispitivanju metoda za razvoj teritorijalnih pokazatelja. Dostupnost podataka još je veći problem za prekograničnu suradnju sa zemljama izvan EU-a. Komisija bi se trebala pobrinuti da napore u pogledu usklađivanja obuhvaćaju zemlje izvan EU-a;

47. izražava žaljenje zbog toga što su brojne koristi i uspjesi ETS-a zanemareni jer su evaluacijski sustavi u kohezijskoj politici i šire preuski te su uglavnom usmjereni na financijske pokazatelje i kratkoročan učinak. Međutim, koristi ETS-a izrazito je teško kvantificirati, a često su „blage” prirode, neizravne i dugoročne. One uključuju izgradnju povjerenja, uspostavljanje trajnih suradničkih struktura, poboljšanje kvalitete života i praktično pojednostavljenje kao i nove mogućnosti za građane. OR stoga potiče tvorce politika, a posebice financijske službe i proračunske vlasti, da razmotre kvalitativni opis projekata ETS-a kako bi spoznali njihove stvarne koristi;

Prijedlozi i preporuke za pojednostavljenje provedbe programâ europske teritorijalne suradnje

48. zabrinut je zbog toga što mogući korisnici, kao što su promicatelji malih projekata ili mala udruženja i nevladine organizacije, zbog složenosti trenutnog sustava ne podnose prijave za dobivanje potpore unatoč tome što imaju izvršne prijedloge za projekte;

49. zagovara mjere pojednostavnjenja iznesene u programu Interact u okviru dokumenta za razmatranje programa Interreg za razdoblje nakon 2020.⁽⁵⁾ i naglašava da su sljedeće mjere posebice važne za pojednostavnjenje i poboljšanje provedbe i dostupnosti programa ETS-a;

50. određivanje nadležnih tijela više ne bi trebalo biti potrebno ili bi trebalo biti ograničeno na opis uloga provedbenih tijela u okviru operativnih programa. Postojeći postupak određivanja doveo je do odgađanja i administrativnih opterećenja jer su revizori zahtijevali velike količine dokumenata i dokaza pri provjeri niza kontrolnih popisa koje je izdala Komisija. To je stvorilo administrativno opterećenje, ali nije poboljšalo provedbu programa;

51. revizije bi trebale biti usmjerene na prevenciju i suradnju. U praksi bi se revizije trebale provoditi ne samo radi utvrđivanja pogrešaka nego i radi utvrđivanja nepotrebnih propisa/postupaka te predlaganja odgovarajućih rješenja za izbjegavanje dodatnih administrativnih zahtjeva. Osim toga, takav bi pristup pomogao u jačanju načela jedinstvene revizije, koje se mora temeljiti na provjerama upravljanja kako bi se izbjeglo to da korisnici trebaju više puta pružiti dokaze; Postupci kontrole, praćenja i revizije trebali bi biti usmjereniji na sadržaj i rezultate, a ne isključivo na postupke;

52. zahtjevi iz Uredbe o zajedničkim odredbama u pogledu statističkog i nestatističkog uzorkovanja revizije stvaraju teškoće u programima europske teritorijalne suradnje zbog njihove prekogranične prirode i dodjeljivanja manje financijskih sredstava. Opseg pokrivenosti (5 % projekata, 10 % rashoda) trebao bi biti smanjen ili u potpunosti prepušten stručnoj procjeni revizorskih tijela, uz uzimanje u obzir posebnosti programa. Pogreške ne bi trebalo ekstrapolirati na cijeli program suradnje ako se pogreška odnosi samo na jednog projektnog partnera. Materijalnu razinu pogrešaka trebalo bi povećati na 5 % radi poticanja eksperimentiranja i kako bi se onima koji prvi put promiču određeni projekt, za koje je vjerojatnije da će pogriješiti, omogućilo da podnesu prijavu za dobivanje potpore;

53. teškoće u provedbi programa europske teritorijalne suradnje ponajviše se odnose na pravila o prihvatljivosti i, osobito, troškove osoblja. Kako bi se omogućilo stvarno pojednostavljenje, donositelji odluka moraju omogućiti odmicanje od naknada za stvarne troškove tako da se umjesto toga provode plaćanja za postignute rezultate i, kada je to moguće, ostvarene ciljeve. Upravljačko tijelo ne bi trebalo biti obvezno provjeravati ili izračunavati troškove korisnika za osoblje. Prvi korak bio bi jačanje upotrebe pojednostavljene mogućnosti obračunavanja troškova, a potom, uspostavljanje više standardnih mogućnosti te povećanje konkretnih ograničenja;

54. trebalo bi preispitati i znatno pojednostaviti praksu godišnjeg zatvaranja računovodstvene dokumentacije kako ne bi uzrokovala nesrazmjerno opterećenje za vlasti i korisnike i imala negativan učinak na povrat troškova;

55. trebalo bi osnažiti načelo proporcionalnosti te jasno utvrditi njegov opseg u uredbi, bez potrebe za daljnjim smjernicama. Nažalost, u postojećim se propisima riječ „proporcionalan” obično koristi neprecizno, bez utvrđivanja njezinih posljedica za provedbu. To dovodi do pravne nesigurnosti i potiče na stvaranje dodatnih dokumenata sa smjernicama koji doprinose administrativnom opterećenju;

⁽⁵⁾ <http://interact-eu.net/#o=news/interreg-post-2020-reflection-paper>

56. kriteriji tematske koncentracije ne bi se trebali primjenjivati na programe ETS-a. o područjima ulaganja trebalo bi raspravljati u okviru pregovora o svakom posebnom programu ETS-a jer su potrebe graničnih regija EU-a i transnacionalnih prostora vrlo različite. Neke prekogranične regije, koje imaju dugu povijest suradnje, mogle bi biti spremne usmjeriti se na promicanje gospodarskog rasta i inovacija. Međutim, za većinu regija i dalje su potrebne inicijative za izgradnju uzajamnog povjerenja, koje je osnova za prekograničnu suradnju. Takve inicijative obuhvaćaju kulturne i sportske događaje te sve druge vrste projekata koji izravno uključuju građane. Međutim, područja ulaganja trebaju biti usklađena s tematskim prioritetima makroregionalnih i pomorskih strategija, kad se one odnose na jedan ili više programa prekogranične ili međunarodne suradnje; Zbog različitih teritorijalnih izazova transnacionalna suradnja također iziskuje veći manevarski prostor u utvrđivanju težišta i strategija razvojne politike;

57. potrebno je pojednostaviti provedbu članka 20. Uredbe o ETS-u o mjerama koje se provode izvan programskog područja koje pripada Uniji;

58. u cilju promicanja konvergencije regionalnih ili, po potrebi, višeregionalnih programa i programa prekogranične, međunarodne i europske suradnje, mogao bi se izmijeniti članak 70. stavak 2. Opće uredbe o ESIF-u kako bi postalo obavezno koristiti barem mali dio (koji još treba odrediti) sredstava EFRR-a dodijeljenih regionalnim programima za europske inicijative suradnje koje su od koristi regiji podrijetla. Ta odredba povećala bi dodanu vrijednost kohezijske politike u budućnosti i znatno proširila aktivnosti suradnje u Europi;

59. usklađivanje provedbenih pravila između fondova na europskoj razini kojima centralizirano upravlja EU i različitih programa ETS-a je preporučljivo jer su provedbene vlasti i korisnici često uključeni u više programa, pri čemu je primjena bitno složenijih pravila za fondove ESI teška za objasniti, što ih čini manje privlačnima. Identična pravila trebala bi se stoga primjenjivati na različite fondove ESI i fondove kojima se upravlja centralizirano;

60. lokalni razvoj pod vodstvom zajednice mora uključivati posebne dogovore kako bi se omogućila njegova prekogranična primjena. Šire gledano, treba poticati upotrebu instrumenata integriranog teritorijalnog razvoja, uključujući CLLD i ITI (integrirano teritorijalno ulaganje) u okviru prekogranične suradnje.

Bruxelles, 4. srpnja 2018.

*Predsjednik
Europskog odbora regija*
Karl-Heinz LAMBERTZ